

ΑΠΟ ΤΑ ΘΩΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

Ο ΑΡΑΠΗΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΣ

Ο περίφημος μάρκος ακόλουθος της 'Αμαλίας με την κόκκινη στολή.—Τò επεισόδιο του Φαλήρου.—'Η κακογλωσσία όργιζει.—'Ο Μάρκος μυθικός πρόσωπο.—'Η «Φράου Σοφή» και ó Πολωνός της.—'Ο ήρωϊκός Έπαμεινώνδας ó Αιγιεύς.—Με τó μαχαίρι έναντίον του παπά! Πιστός μέχρι του τάφου.

Με τή ζωή της βασίλισσας 'Αμαλίας είνε συνηφασμένα πολλά πρόσωπα, τὰ περιωγότερα όμως ήταν τρία: «Μάρκος ó 'Αράπης, ή «Φράου Σοφή», ó 'Επαμεινώνδας. Καί πρώτα για τó Μάρκο, τόν ακόλουθο της Βασίλισσας:

Σε κάθε άλλη περίπτωση και σε κάθε άλλη κοινωνία, ó άσημαντος αυτός μαυρός ύπηρέτης θά περνούσε απαρατήρητος και ίσως ούτε τó χρώμα του θά τόν έσωζε από τήν άράνεια. 'Ας μη ξεχνοϋμε ότι ή γενεά της 'Οθωνικής εποχής ήταν κοντινότερη από μäs προς 'Αράπιδες, άφου πολλοί τέτοιοι ύπηρχαν στην 'Ελλάδα επί Τουρκοκρατίας. Τήν εποχή όμως έκεινη της καχυποψίας ó μαυρός ύπηρέτης κατώφλωσε να μετ ή στην αθάναση από τόν άσφαλέστερο δρόμο: τήν κακογλωσσία. 'Όταν τόν έπληαν στο Παλάτι ήταν μικρός άκόμη και δέν έκανε καμιά δουλειά. 'Αργότερα τόν βαφτίσανε (νουνός του ó αδελφός Νοταράς) και τόν έτοποθέτησαν στην ιδιαιτέρη ύπηρεσία της Βασίλισσας. 'Από τότε ó Μάρκος άφροσώθηκε στην ύψηλή του κυρία με τή χαρακτηριστική άφροσύνη της φυλής του: προς τούς κυριούς των. Ποία ήταν άκριβώς τὰ καθήκοντά του, δέν είνε εύκολο γά όρισή σήμερα. Στις ώρες που ή 'Αμαλία έργαζότανε, ó Μάρκος στεκοτανε μπροστά στην πόρτα του γραφείου της: στις ώρες της αναπαύσεως έμενε άκίνητος σάν μπρούτζινο άγαλμα μπροστά στο βασιλικό θάλαμο. 'Όταν ή Βασίλισσα έβγαινε σε περίπλοκα έπιπλοτα (και ήταν άθλητική άμαζών ή 'Αμαλία), ó Μάρκος άκολουθούσε έπιπλοτα και αυτός. Σιγά-σιγά ελεγε γίνει άριστος ίπλεύς. 'Η στολή του ήταν πολύ φανταχτερή, προκαλούσε τó θαυμασμό και τήν περιέργεια όλου του κοσμου και πρό πάντων τών έπαρχιωτών «Πήγες στην 'Αθήνα; είδες τόν 'Αράπη;» 'Ο Μάρκος φορούσε κόκκινο άντερι και από μέσα κόκκινο παντελόνι, χρυσή ζώνη πλατιά όπως τó σεάχι τώνάγωνιστών κατάρχτη από μαχαίρια και κουμπούρια, γεμάτα και έτοιμα νά υπερασπίσουν τή ζωή της Κυρίας του.

'Ο βιογράφος της 'Αμαλίας διηγείται τó ακόλουθο περιστατικό: Σε μία από τίς συνειδησιμένες πρωινές εκδρομές της Βασίλισσας στο Φάληρο, ó Μάρκος άκολουθώντας τήν Κυρίαν του, όπως πάντοτε, παρατήρησε πίσω από ένα δέντρο δυό λαμποντα μάτια. 'Ο 'Αράπης έθορυβήθηκε. Σε εποχή που δέν περνούσε χρονιά χωρίς επανάσταση, κάθε ύποψια για τή ζωή τών βασιλέων, ήταν δικαιολογημένη. 'Ηταν όμως πολύ πρωί άκόμη, χαράματα σχεδόν. Τó φως πολύ άμυδρο, δέν επέτρεπε στόν άκόλουθο νά εξακριβώσει τίς ήταν τὰ δυό έκείνα λαμποντα μάτια. Κεντάει λοιπόν τ' άλόγο του, όρμίζει και άδειάζει τή πιστόλα του έναντίον του όπλοτου σημείου. Με τόν πυροβολισμό κάτι έκλονίσθη και έπεσε. 'Ηταν άλυοστατα μία καλοκάγαθη άγελάδα από ένα κοπάδι που έβροσκε λίγο παρακάτω!..

Τήν ίδια μέρα ή 'Αμαλία έπλήρωσε στόν κύριο της άγελάδας τήν αξία της και συνέστησε στο Μάρκο νά είνε λιγώτερο όρμητικός και νά μη τρομάζει τόσο.

'Όταν ή καταρανηγή έναντιον της 'Αμαλίας άρχισε άγρια και άσυγκράτητη, ή 'Αράπης έβρινε και αυτός πρόσωπο σημαντικό. 'Η συκοφαντία του έδινε έξαιρετική θέσι κοντά στη Βασίλισσα. 'Η λογική και φυσικωτάτη άφροσύνη ύπηρετούσ στόν κύριο του (και μάλιστα κυριού τόσο άγαθού όπως ήταν ή 'Αμαλία στους ύπηρέτες της) δέν ήταν δυνατό νά εξηγηθή από έκείνους που φανατίζονταν πάντοτε κακά και ήθελαν νά διαβλέπουν σε κάθε πράξη τήν κακή της όψη. «Και μās επεδείχθη—λέγει ó ιστοριογράφος— έπιστολή έπαρχιωτου, έρωτωντός με άποριαν τόν έν 'Αθήνας διαμένοντα αδελφόν του, άν είνε άληθές ότι έξω της θύρας του θαλάμου της 'Αμαλίας, παραμένει διαρκώς ένας άνδρας και μάλιστα 'Αράπης!»

Τέτοιος λοιπόν ήταν ó Μάρκος. 'Ανακος άνδρας, δούλος πιστός και άφροσωμένος. 'Αλλ' ή καχυποψία τόν ήθελε έραστήν της Βασίλισσας και... χαριέν! Σιγά-σιγά ή κατασκοπευτική ικανότης του 'Αράπη έπηρεσέ στη φαντασία τών 'Αθηναίων μυθικής διαστάσεως. Οι αντίδυναστικοί φανατίζονταν ότι τ' άκουε όλα, ότι μπορούσε νά τραύση παντού, ότι «επωφελομένους της νυκτός προς τήν όποια άμοιαζε τó πρόσωπόν του» έγύριζε. Στην πόλι μετά τὰ μεσάνυχτα και έβλεπε τὰ πάντα με τὰ μικρά κίτρινα ματάκια του!.. 'Ο Μάρκος άκολουθούσε τούς Βασιλείς στην έξορία τους. Καί όταν ή βασίλισσα πένθανε στη Βαμβέργη—στις 8 Μαΐου 1875—ή κλήτη του ήταν άπεριόγραπτη. Στην κηδεία της ó Μάρκος φορούσε τή μεγάλη κόκκινη στολή του γιά τελευταία φορά... 'Η 'Αμαλία στη διαθήκη της ελεγε συστήσει τόν πιστό της άκόλουθο στόν άδερφο της Μ. Δούκα Πέτρο του 'Ολδερβουργ, νά τόν πάρη στην ύπηρεσία του με μισθό, άνεξαρτήτως της μικρής περιουσίας που τού άφησε (7 χιλιάδες φιορίνια) και άνεξαρτήτως της Ισοβίου συντάξεως που τού εξήφαλάσε. 'Αλλ' ó Μάρκος δέν έζησε πολύ μετά τή Βασίλισσα. 'Υστερ' από ένα χρόνο πένθανε κι αυτός στη Βαυαρία: και πένθανε λησμονημένος, άφου χωρίς νά τó θέλη κι' ó ίδιος, συνετέλεσε και αυτός νά κακογλωπηθή ή Βασίλισσα και άφου τó όνομα του έδωσε τροφή στούς σατυρικούς ποιητάς της εποχής.

Μαζί με τήν 'Αμαλία ελεγε 'οθή στην 'Ελλάδα μία μεγαλόσωμη και όμορφη Γερμανίδα, όνομαζομένη Σοφία, της όποιος ή θέσις κοντά στη Βασίλισσα δέν ήταν καλά ώρισμένη. Λέγανε πως ήταν κόρη μιας παλιάς ύπηρετίας της ύπηρετίας της 'Αμαλίας και τήν ελεγε άκολουθήσει στάς 'Αθήνας ως καμαριέρα και όσφρατα της. Μόλις όμως ή 'Αμαλία έγκατεστάθη στάς 'Αθήνας, ή Σοφία πήρε έμπιστευτική θέσι κοντά στην Βασίλισσα. Μετά τρία έτη παντρεύθηκε ένα Βαυαρό μουσικό, γλήγορα όμως έχρησε και ξαναγύρισε στο Παλάτι. 'Από τή στιγμή εκείνη ή Σοφία μλειανει κι' αυτή στην άθανασία από τήν πόρτα της 'Αθηναϊκής κακογλωσσίας. 'Επειδή ήταν συνήθεια, όσες κυρίες έπρόκειτο νά παρουσιαστούν στη Βασίλισσα νά παρουσιάζονται πρώτα στις Κυρίες τών τιμών και νά δηλώνουν τó σκοπό της παρουσιάσεως των, έκονολογήθηκε ότι ή Βασίλισσα, ύποψιαζομένη τίς κυρίες της, έζηρνε πίσω από τίς κουρτίνες αιδούσης τών κυριών τή Σοφία γιά ν' άκούη τὰ λεγόμενα μεταξύ αυτών και τών παρουσιαζομένων. 'Εν τούτοις, ή νεαρά Γερμανίδα δέν έννοούσε νά μείνη πολύν καιρό γήρα και παντρευτική γιά δεύτερη φορά έναν Πολωνό ζαχαροπλάστη που ελεγε τó κατάρχημά του στην άρχή της όδου Πειραιώς. 'Ο ζαχαροπλάστης πωλούσε και πιοτά, τών όποιων αυτές ήταν ó πρώτος και καλλίτερος καταναλωτής. 'Η Σοφία πιστή της συζυγικής της ύποχρεώσεως άκολουθούσε τόν άντρα της και στο πιοτά, και ύστερ' από δυό χρόνια τó άντρόβουν, τύφλα στό μεθυσί, κυλούσανε στους δρόμους. Τότε ή 'Αστυνομία, κατά διαταγή της Βασίλισσας, έκλεισε τó μαγαζιό του Πολωνού, ως κέντρο επικίνδυνον στη δημοσία τάξη. 'Αλλ' ή Σοφία ελεγε γίνει παιά ρεντίκολο. Οι μάγκες τήν έπαίριαν από πίσω φωνάζοντάς τήν «Φράου Σοφή», τού όποιον Γερμανιστή σημαίνει «Κυρά-Σοφία». Κατά τó 1845 ή δυστυχισμένη αυτή γυναίκα πένθανε στο 'Αστυνομικό κατάρχημα, όπου κατά διαταγή της 'Αμαλίας τήν ελεχαν περιορίσει, γιά νά τήν συμμάεψουν από τούς δρόμους. 'Η κοινότερη λογική μäs πείθει ότι ή Βασίλισσα δέν ήταν δυνατόν νά μεταχειρίζοτανε ως κατάρχημα γυναίκα, τήν όποιαν ύστερα έγκατέλειπε με τήση άστοργία.

***

Τρίτο πρόσωπο στην ιδιαιτέρη ύπηρεσία της 'Αμαλίας ήταν ó άκόλουθος 'Επαμεινώνδας. 'Από τó Άγιο καταγομενος ήταν ώραιός άντρας, με λαμπρή έθνική στολή που τού ταιριάζε θαυμασια στην κορμοστασιά και στη μορφή. 'Ο φουσανελοφόρος 'Επαμεινώνδας άκολουθούσε συχνά τή Βασίλισσα στις εκδρομές, παίγοντας τή θέσι του 'Αράπη, πλάγι στόν άμαξά, ή έπιπλοτα όταν ή 'Αμαλία έκανε τούς έξοχικούς της περιπάτους. 'Επειδή ó 'Επαμεινώνδας ελεγε μεγατελύη από τó Μάρκο άντοχη, και επειδή ήτανε καλλίτερος ίπλεύς, ή 'Αμαλία τόν προτιμούσε γιά τὰ ταξείδια της. 'Ετσι ó 'Επαμεινώνδας διέτρεξε μαζί της όλη τή Στερεά και τήν Πελοπόννησο, και ταξείδευσε μαζί της δυό φορές στην Ευρώπη.

Στό τέλος άκολουθήσε τούς Βασιλείς και στην έξορία. Στη Βαμβέργη ó 'Επαμεινώνδας άγάπησε τρελλά μία Γερμανίδα καπνοπώλια και ζήτησε από τήν 'Αμαλία τήν άδεια νά τή στεφανωθή. 'Η 'Αμαλία όχι μόνο έδωσε τήν άδεια, αλλά και έβοήθησε τόν πιστό ύπηρετή της γιά νά γίνη ó γάμος του. Σε λίγον καιρό όμως ó 'Επαμεινώνδας έχρησε και ξαναγύρισε στην αύλή της Βαμβέργης, όπου ξαναπηρε τὰ καθήκοντά του. 'Όσες φορές περνούσαν από τή Βαμβέργη 'Ελληνες και έξεφραζαν τήν έπιθυμία νά προσφέρουν τὰ σέβη τους στους έκπτώτους Βασιλείς, ó 'Επαμεινώνδας φορούσε τήν 'Ελληνική του στολή και τούς ύποδεχότανε στην πόρτα του 'Ανακτόρου. 'Επίσης και στις τελευταίες και στις γιορτές ó 'Επαμεινώνδας έφιγουραίε με τή φουσανέλλα του και τή λεβεντία του.

Πολύ γρήγορα όμως ó 'Επαμεινώνδας έξεφρασε τήν έπιθυμία νά ξαναπαντρευθή. 'Η 'Αμαλία δέν μόρσε νά τόν έμποδίση. Δυστυχώς και ή δεύτερη γυναίκα του δέν ελεγε περισσότερο ζωή από τήν πρώτη. 'Αμα πέρασε και αυτήνης τó πένθος, ó 'Επαμεινώνδας εδήλωσε στην 'Αμαλία ότι τού ήταν άδύνατο νά ζήση μόνος, και ότι έννοει νά έλθη και ε τρίτο γάμο! 'Η 'Αμαλία αυτή τή φορά αντίστάθηκε με έπιμονή. Γιατί τώρα πια ήταν φανερό ότι τó φρένα τού δυστυχισμένου ύπηρετή ελεχαν σαλευθή. Μία μέρα που ό Βασιλείς ελεχαν πάει στη εκκλησία νά κοινωνήσουν, ó 'Επαμεινώνδας που τούς άκολουθούσε, ένόμισε ότι ó παπάς έπρόκειτο νά τούς δηλητηριάση! Με τή μανία του παροξυσμού, τραβά τó χαντζάρι και όρμν νά σφάξη τόν παπά! Οι παριστάμενοι 'Ελληνες έσπευσαν νά τόν συγχολήσουν, και με πολύν κόπο κατώρθωσαν νά τόν ησυχάσουν και νά τόν πάνε στό δωματίου του.

Τότε οι γιατροί που τόν εξέτασαν, συνέστησαν νά κινή λουτρού καταπραυντικά στο Κίσιονγεν. 'Η Βασίλισσα τόν έστειλε εκεί με έξοδά της. 'Εκει βρισκότανε ó 'Επαμεινώνδας όταν ή 'Αμαλία άφροσπησε και άπέθανε. Μετά τó θάνατο της Βασίλισσας ó 'Επαμεινώνδας γύρισε στην 'Ελλάδα, έζησε άρχετα έτη στάς Πάτρας τρελλάς, έπαι και άπέθανε. 'Ηταν ó μόνος άκόλουθος της 'Αμαλίας με τόν όποιον δέν άπρησολήθη ή κακογλωσσία και ή συκοφαντία τών συγχρόνων του.